

МОЗ України
Запорізький державний
медико-фармацевтичний
університет

ПОЛОЖЕННЯ

**Про дистанційне навчання в
навчально-науковому інституті
післядипломної освіти**

м. Запоріжжя

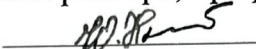
ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням Вченої ради
Запорізького державного медико-
фармацевтичного університету
Протокол № 1 від «21» квітня 2023 р.

Введено в дію

Наказом в.о. ректора університету
№ 104 від «21» квітня 2023 р.

в.о. ректора, професор

 Юрій КОЛЕСНИК

I. Загальні положення

1.1. Це Положення визначає основні засади організації та запровадження технологій дистанційного навчання на етапі післядипломної освіти для лікарів(фармацевтів/провізорів)-інтернів, слухачів циклів спеціалізації, стажування, курсів підвищення кваліфікації, слухачів на заходах безперервного професійного розвитку.

1.2. Під дистанційним навчанням розуміється індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій, та може відбуватися дистанційно з використанням електронних технологій в режимі реального часу або з доступом до навчальних матеріалів у час, зручний для працівників сфери охорони здоров'я, а також поєднання особистої та дистанційної участі.

1.3. З метою забезпечення сучасних вимог до рівня сформованості вмінь та навичок лікарів (фармацевтів/провізорів)-інтернів, слухачів циклів спеціалізації, стажування, курсів підвищення кваліфікації, слухачів на заходах безперервного професійного розвитку у навчально-науковому інституті післядипломної освіти (надалі - ННПО) Запорізького державного медико-фармацевтичного університету (далі – Університет) проводиться у спеціалізованому веб-середовищі, яке створене на основі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій і такою базовою є платформа Microsoft Office 365.

1.4. Організація і забезпечення дистанційної форми навчання ННПО покладається на Центр дистанційного навчання та телемедицини (ЦДН&Т) Університету, який є структурними підрозділами Університету з нормативно-правовою базою, організаційною структурою, кадровим, системотехнічним та матеріально-технічним забезпеченням.

1.5. Положення розроблено відповідно до:

- Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 р. N 2145-VIII (зі змінами);
- Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. N 1556-VI (зі змінами);
- Положення про дистанційне навчання, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 25 квітня 2013 року № 466 (зі змінами);
- Постанова КМУ від 14 липня 2021 року № 725 «Про затвердження Положення про систему безперервного професійного розвитку працівників сфери охорони здоров'я» (зі змінами);
- Вимог до вищих навчальних закладів та закладів післядипломної освіти, наукових, освітньо-наукових установ, що надають освітні послуги за дистанційною формою навчання з підготовки та підвищення кваліфікації фахівців за акредитованими напрямками і спеціальностями, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 30 жовтня 2013 року № 1518;
- Положення про електронні освітні ресурси, затверджене наказом Міністерства освіти і науки від 01.10.2012 № 1060 (із змінами);
- Концепції розвитку дистанційної освіти в Україні (затверджено Постановою МОН України 20 грудня 2000 р.);
- Наказ МОН України «Про затвердження норм часу для планування і обліку навчальної роботи та переліків видів навчальної, методичної, інноваційної, наукової, організаційної роботи та іншої педагогічної діяльності педагогічних і науково-педагогічних працівників закладів фахової передвищої освіти» від 18.06.2021 № 686;
- Наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження правил використання комп'ютерних програм у навчальних закладах» від 02.12.2004 № 903 (zareєстровано в Міністерстві юстиції України від 17.01.2005 № 44/10324);

1.7. Цим Положенням визначено мінімальні вимоги до організаційного, кадрового, науково-методичного, матеріально-технічного, програмного та інформаційного забезпечення у ННПО ЗДМФУ, необхідних для надання освітніх послуг з використанням технологій дистанційною навчання.

II. Мета й завдання дистанційного навчання та основні терміни

2.1. Мета впровадження дистанційної форми навчання:

- реалізація інноваційної складової вивчення різних дисциплін, надання лікарям(фармацевтам/провізорам)-інтернам, слухачам циклів підвищення кваліфікації та слухачів заходів БПР, можливості отримати поглиблені знання завдяки використанню сучасних інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ);

- набуття вмінь та навичок систематичного подальшого професійного самовдосконалення з використанням ІКТ відповідно до обраної спеціальності та освітньо-професійної програми;
- набуття й поглиблення методологічного та технологічного досвіду організації дистанційної освіти.

2.2. Основними завданнями ННПО ЗДМФУ з впровадження дистанційного навчання є:

- забезпечення громадянам можливості реалізації конституційного права на здобуття освіти та професійної кваліфікації, підвищення кваліфікації незалежно від статі, раси, національності, соціального і майнового стану, роду та характеру занять, світоглядних переконань, належності до партій, ставлення до релігії, віросповідання, стану здоров'я, місця проживання відповідно до їх здібностей;
- розширення доступу лікарів(фармацевтів/провізорів)-інтернів, слухачів курсів до якісного навчання за відповідними освітньо-професійними програмами;
- забезпечення індивідуалізації навчання відповідно до потреб, особливостей і можливостей контингенту який навчається у ННПО;
- підвищення якості та ефективності навчання шляхом застосування сучасних освітніх технологій;
- створення додаткових можливостей спілкування викладачів з лікарями(фармацевтами/провізорів)-інтернами, слухачами курсів підвищення кваліфікації та заходів БПР у межах інтерактивного навчання;
- забезпечення контролю якості освіти на всіх етапах навчання.

2.3. У цьому Положенні терміни і поняття вживаються у таких значеннях:

- асинхронний режим – взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої учасники взаємодіють між собою із затримкою у часі, застосовуючи при цьому електронну пошту, форум, соціальні мережі тощо;
- веб-ресурси навчальних дисциплін (програм), у тому числі дистанційні курси, - систематизоване зібрання інформації та засобів навчально-методичного характеру, необхідних для засвоєння навчальних дисциплін (програм), яке доступне через Інтернет (локальну мережу) за допомогою веб-браузера та/або інших доступних користувачеві програмних засобів;
- веб-середовище дистанційного навчання – системно організована сукупність веб-ресурсів навчальних дисциплін (програм), програмного забезпечення управління веб-ресурсами, засобів взаємодії суб'єктів дистанційного навчання та управління дистанційним навчанням;
- дистанційна форма навчання – форма організації навчального процесу у закладах освіти, яка забезпечує реалізацію дистанційного навчання та

передбачає можливість отримання випускниками документів державного зразка про відповідний освітній або освітньо-кваліфікаційний рівень;

- навчання може передбачати особисту участь здобувача освіти в освітній події у місці її проведення, дистанційне навчання з використанням електронних технологій в режимі реального часу або з доступом до навчальних матеріалів у час, зручний для здобувачів освіти, а також поєднання особистої та дистанційної участі.

- інформаційно-комунікаційні технології дистанційного навчання – технології створення, накопичення, зберігання та доступу до веб-ресурсів (електронних ресурсів) навчальних дисциплін (програм), а також забезпечення організації і супроводу навчального процесу за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення та засобів інформаційно-комунікаційного зв'язку, у тому числі Інтернету;

- психолого-педагогічні технології дистанційного навчання – система засобів, прийомів, кроків, послідовне здійснення яких забезпечує виконання завдань навчання, виховання і розвитку особистості;

- синхронний режим – взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої всі учасники одночасно перебувають у веб-середовищі дистанційного навчання (чат, аудіо-, аудіо записи, соціальні мережі тощо);

- система управління веб-ресурсами навчальних дисциплін (програм) – програмне забезпечення для створення, збереження, накопичення та передачі веб-ресурсів, а також для забезпечення авторизованого доступу суб'єктів дистанційного навчання до цих веб-ресурсів;

- система управління дистанційним навчанням – програмне забезпечення, призначене для організації навчального процесу та контролю за навчанням через Інтернет та/або локальну мережу;

- суб'єкти дистанційного навчання – особи, які навчаються (інтерн, клінічний ординатор, слухач) та особи, які забезпечують навчальний процес за дистанційною формою навчання (педагогічні та науково-педагогічні працівники, методисти, адміністратори, модератори тощо);

- адміністратор – головна особа у спеціалізованому веб-середовищі, яка є власником або призначеним керівником, володіє відкритим доступом до всієї інформації у веб-середовищі. Функція адміністратора – стежити за роботою освітнього форуму (освітній процес за відповідними освітньо-професійними програмами), за діями модераторів, тьюторів й інших учасників освітнього процесу;

- модератор – особа, що координує та регулює веб-середовище за відповідною спеціальністю, головним завданням якої є стеження за дотриманням правил, які діють в освітньому веб-середовищі;

- технології дистанційного навчання – комплекс освітніх технологій, включаючи психолого-педагогічні та інформаційно-комунікаційні, що надають можливість реалізувати процес дистанційного навчання у навчальних закладах та наукових установах.

III. Реалізація дистанційного навчання у ННПО

Дистанційна форма навчання може здійснюватися на післядипломному етапі для підготовки лікарів(фармацевтів/провізорів)-інтернів, слухачів циклів спеціалізації, стажування, курсів підвищення кваліфікації, слухачів на заходах безперервного професійного розвитку.

3.1. Організаційне забезпечення дистанційної форми навчання.

3.1.1. Дистанційне навчання може бути реалізоване шляхом застосування:

- дистанційної форми навчання як окремої форми навчання;
- використання технологій дистанційного навчання для забезпечення навчання в різних формах;
- дистанційне навчання може відбуватися у режимі реального часу передбачає, що присутність учасників може бути підтверджена і вони мають можливість подавати свої запитання та відповіді;
- дистанційне навчання з доступом до навчальних матеріалів у час, зручний для здобувачів освіти, а також поєднання особистої та дистанційної участі.

3.1.2. При організації навчального процесу за будь-якою формою навчання технології дистанційного навчання можуть використовуватись для методичного та дидактичного забезпечення самостійної роботи, контрольних заходів, а також при здійсненні навчальних занять.

Використання технологій дистанційного навчання зорієнтоване насамперед на такі категорії:

- особи, які проживають у географічно віддалених і важкодоступних до ЗВО населених пунктах;
- які за сімейними обставинами (декретна відпустка тощо) не можуть систематично відвідувати заняття;
- під час карантинних й інших заходах, запроваджених МОЗ України;
- перебування у зоні надзвичайної ситуації (стихійного лиха, пожежі, техногенної катастрофи, воєнних дій тощо).

3.1.3. Строк навчання інтернів та слухачів циклів за дистанційною формою встановлюється ЗДМФУ і має бути не меншим, ніж за денною формою за відповідними освітньо-кваліфікаційними рівнями, напрямками підготовки та спеціальностями.

Обсяг, структура і якість знань, умінь та навичок, що надаються дистанційно, мають відповідати вимогам державного стандарту освіти та стандартам ЗДМФУ.

При цьому норматив чисельності слухачів, що навчаються за дистанційною формою, повинен становити не менше одного викладача на вісімнадцять інтернів (слухачів).

3.1.5. Дистанційне навчання організовується відповідно до навчальних планів та програм, що затверджуються проректором з науково-педагогічної, навчальної роботи та якості освіти ЗДМФУ.

3.1.6. Освітній процес відбувається на платформі MS Office 365 в програмі Teams формуються групи лікарів(фармацевтів)-інтернів, слухачів циклів спеціалізації, стажування, курсів підвищення кваліфікації, слухачів на заходах безперервного професійного розвитку.

3.1.7. Рішення щодо навчання за дистанційною формою приймається та оформлюється наказом ректора ЗДМФУ.

3.1.8. Веб-ресурси, що використовуються для забезпечення навчального процесу за дистанційною формою навчання, мають проходити процедуру перевірки ЦДО&Т ЗДМФУ.

3.1.9. Особиста участь працівника сфери охорони здоров'я в освітній події у місці її проведення та/або дистанційна участь у режимі реального часу обов'язкова для таких заходів:

- під час проходження лікарями(фармацевтами/провізорами)-інтернами освітньої частини інтернатури;
- підвищення кваліфікації на циклах спеціалізації, тематичного удосконалення;
- наукова та/або науково-практична конференція (у тому числі конгрес, симпозіум, з'їзд);
- тематичне навчання (фахові (тематичні) школи, тренінги, семінари, майстер-класи) під час заходів БПР.

3.2. Управління системою дистанційного навчання.

3.2.1. Загальне управління системою дистанційного навчання в ЗДМФУ здійснює ректор, забезпечуючи:

- проведення заходів для здійснення дистанційного навчання за обраними напрямками (спеціальностями) за всіма видами освітньої діяльності;
- фінансову підтримку дистанційного навчання;

3.2.2. Оперативне управління здійснює проректор з науково-педагогічної навчальної роботи та якості освіти, забезпечуючи:

- контроль якості та мотивацію учасників упровадження дистанційного навчання в ЗДМФУ;
- подання на атестацію розроблених в ЗДМФУ дистанційних курсів.

3.2.3. Підрозділи, які забезпечують дистанційне навчання :

- планування навчального процесу відповідно до затверджених програм навчальних дисциплін здійснюється навчальним відділом сумісно з ННПО;
- організаційно-технологічну та інформаційно-комунікаційну підтримку дистанційного навчання забезпечує Центр дистанційної освіти і телемедицини (ЦДО&Т) спільно з кафедрою медичної і фармацевтичної інформатики та новітніх технологій (МФІ&НТ);
- програмно-технічний супровід дистанційного навчання на кафедрах університету здійснює Центр комп'ютерного забезпечення;
- науково-методичне забезпечення дистанційного навчання, організацію проведення підсумкового контролю або іспиту, а також системотехнічне забезпечення дистанційного навчання (відповідне наповнення веб-ресурсів навчальних дисциплін: методичні рекомендації щодо їх використання, особливостей та послідовності виконання завдань, особливостей та критеріїв контролю; відео- та аудіозаписи лекцій; дистанційні курси; електронні бібліотеки чи посилання на них; практичні завдання із методичними рекомендаціями щодо їх виконання тощо) здійснює відповідна спеціальності кафедра (завідувач, відповідальна особа, адміністратор, модератор тощо).

3.3. Стандарти дистанційного навчання у ННПО

3.3.1. Дистанційна форма навчання базується на державних стандартах вищої освіти і технологіях дистанційного навчання.

3.3.2. Інформаційний і функціональний контент дистанційних курсів та управління ними повинні відповідати міжнародним стандартам дистанційних курсів, сформульованим у SCORM (Sharable Courseware Object Reference Model), і вимогам Міністерства освіти і науки України.

3.4. Організаційні засади дистанційного навчання у ННПО ЗДМФУ

3.4.1. Навчання лікарів(фармацевтів/провізорів)-інтернів, слухачів циклів спеціалізації, стажування, курсів підвищення кваліфікації, слухачів на заходах безперервного професійного розвитку здійснюється як частина навчального процесу, або за договорами між ЗДМФУ та замовником (юридичною або фізичною особою) на умовах, визначених цими договорами.

3.4.2. Створення та вдосконалення інформаційних ресурсів дистанційних курсів здійснюється викладачами кафедр ЗДМФУ.

Усі майнові права інтелектуальної власності на дистанційні курси, що були розроблені працівниками університету в рамках їх робочого часу, відповідно до Колективного договору і закону України «Про авторське право і суміжні права» належать ЗДМФУ.

3.4.3. ЗДМФУ отримує майнові права та право самостійного використання дистанційних курсів, які розроблені як юридичними, так і фізичними особами на договірних засадах при збереженні авторських прав.

3.4.4. Усі дистанційні курси, які приймаються до банку атестованих дистанційних курсів, попередньо проходять обов'язкову процедуру атестації після розгляду та схвалення дистанційних курсів ЦМК, ЦМР університету.

3.4.5. ННПО ЗДМФУ забезпечує використання у навчальному процесі атестованих дистанційних курсів та проводить внутрішній моніторинг якості дистанційного навчання.

IV. Особливості організації освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання

4.1. Освітній процес з використанням технологій дистанційного навчання в ННПО організовується на підставі навчальних планів та програм, що визначають, які форми навчального процесу та види навчальних занять проводяться за дистанційною формами навчання, та розроблені на основі галузевих стандартів вищої освіти і вимог до всіх елементів технологій дистанційного навчання.

4.1.1. Освітній процес з використанням технологій дистанційного навчання в ЗДМФУ здійснюється у таких формах:

- ✓ навчальні заняття;
- ✓ самостійна робота;
- ✓ контрольні заходи.

4.1.2. Основними видами навчальних занять при дистанційному навчанні є: самостійне вивчення навчального матеріалу дистанційного курсу, лекція, консультація, семінар, практичне заняття, вебінар, тощо.

4.1.3. Самостійне вивчення передбачає використання навчальних матеріалів дистанційних курсів, які лікарі(фармацевт)-інтерни, слухачі отримують на електронних ресурсах університету. Вимоги щодо самостійного вивчення навчального матеріалу конкретної дисципліни визначаються програмою навчальної дисципліни, методичними вказівками, інструкціями і завданнями, що містяться в дистанційному курсі.

4.1.4. Лекція – один із видів навчального заняття в дистанційному навчанні, на якому лікарі(фармацевти/провізори)-інтерни, слухачі курсів отримують аудіовізуальну інформацію лекційного матеріалу через засоби телекомунікаційного зв'язку, як у синхронному режимі, коли вони можуть отримувати інформацію від лектора і ставити йому запитання в реальному вимірі часу, так і в асинхронному, коли вони отримують аудіовізуальний запис лекційного матеріалу. Допускається викладення лекційного матеріалу у форматі PowerPoint, PDF, тощо.

4.1.5. Консультація – це елемент навчального процесу, за яким лікарі(фармацевти)-інтерни, слухачі курсів дистанційно отримують відповіді від викладача на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування (у формі візуальної співбесіди, чату, форуму та особистих повідомлень).

4.1.6. Семінар – це навчальне заняття, що заплановане програмою навчання, під час якого відбувається обговорення вивченої теми, до якого лікарі(фармацевти)-інтерни, слухачі курсів готують тези або презентації виступів на підставі виконаних завдань.

4.1.7. Практичне заняття – це навчальне заняття, під час якого відбувається детальний розгляд лікарями(фармацевтами/інтернами)-інтернами, клінічними-ординаторами або слухачами курсів окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формуються вміння і навички їхнього практичного застосування шляхом індивідуального виконання ними завдань, сформульованих у дистанційному курсі. Практичне заняття, яке передбачає виконання практичних робіт, відбувається дистанційно в асинхронному або у синхронному режимі.

4.1.8. Вебінар – віртуальні семінари, яким властива головна ознака семінару – інтерактивність, яка полягає у тому, що викладач-тьютор робить доповідь, а слухачі можуть письмово (в чаті) або усно ставити питання, на які викладач-тьютор має дати відповідь. Власне вебінар передбачає певну підготовку викладача-тьютора, який передусім визначає назву семінару. Саме назва семінару має відображати його проблематику, яка актуальна для цільової аудиторії.

4.1.9. До інших видів навчальних занять при здійсненні навчального процесу можуть відноситись ділові ігри, виконання проектів у групах тощо. Ці види навчальних занять можуть проводитись як очно, так і дистанційно (у синхронному або асинхронному режимах), що визначається навчальною програмою та педагогічним сценарієм викладача.

4.2. Контрольні заходи з навчальної дисципліни при здійсненні підготовки фахівців з використанням технологій дистанційного навчання у ННПО можуть включати, вхідний, поточний (тематичний) та підсумковий контроль.

Самоконтроль є первинною формою контролю знань, який обов'язково забезпечується структурою та організацією будь-якого дистанційного курсу. Він забезпечується автоматизованою системою тестування і відповідними пакетами тестових завдань для самотестування.

4.2.1. Вхідний контроль знань, умінь і навичок лікаря(фармацевта/провізора)-інтерна, слухача, який здійснюється на початку його навчання з метою коригування та індивідуалізації навчального процесу,

може забезпечуватись системою тестування із автоматизованою перевіркою результатів (або перевіркою результатів викладачем) у синхронному або асинхронному режимі.

4.2.2. Поточний контроль успіхів слухача щодо засвоєння навчальної програми може здійснюватися у форматі тестування, оцінювання виконання практичних робіт участі у семінарах (дискусіях), ділових іграх тощо.

Оцінювання результатів практичних робіт відбувається викладачем дистанційно; в випадках оцінювання робіт, які представлені не в електронному вигляді – очно; оцінювання результатів тестування – переважно автоматично.

4.2.3. Підсумковий контроль знань, умінь і навичок, набутих лікарем(фармацевтом)-інтерном, слухачем курсів у процесі навчання за програмою навчальної дисципліни, може здійснюватися у форматі тестування (із автоматизованою перевіркою результатів чи з перевіркою результатів викладачем), або усного заліку (екзамену).

Тестування може відбуватись дистанційно у програмі Teams мережу у синхронному режимі або на комп'ютері у приміщенні ЗДМФУ.

4.2.4. Всі контрольні заходи можуть здійснюватися дистанційно із використанням можливостей програми Teams, зокрема, відеоконференцзв'язку відповідної якості, за умови забезпечення аутентифікації того, хто навчається, або очно.

4.2.5. Результати контролю зберігаються в електронному вигляді та дублюються на паперових носіях (сертифікати, журнали, залікові відомості, залікові книжки).

4.3. Учасники освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання у ННПО.

4.3.1. Науково-педагогічні (педагогічні) працівники ННПО та Університету.

4.3.2. Науково-педагогічні (педагогічні) працівники відповідно до своїх функціональних обов'язків забезпечують:

- розроблення документів планування навчального процесу;
- розроблення і своєчасне оновлення змістовного, дидактичного та методичного наповнення веб-ресурсів навчальної програми;
- реалізацію навчальних заходів, передбачених навчальною програмою, включаючи консультації, семінари, дискусії, лекції тощо, як в синхронному, так і асинхронному режимах з використанням графічного, аудіо-та відео-форматів;
- індивідуалізацію навчального процесу шляхом персональної адаптації педагогічного сценарію та підвищення мотивації лікаря(фармацевта)-інтерна, слухача курсів і заходів БПР;
- проведення контрольних заходів;

- консультування лікарів(фармацевтів/провізорів)-інтернів, клінічних ординаторів, слухачів курсів під час навчання та підготовки до атестації;
- надання аналітичних звітів щодо результатів виконання лікарями(фармацевтами/провізорами)-інтернами, слухачами курсів навчальних програм до ННПО.

4.4. Обсяги методичної, навчальної та організаційної роботи науково-педагогічних (педагогічних) працівників, які забезпечують освітній процес за дистанційною формою визначаються ректоратом ЗДМФУ.

4.4.1. Облік методичної та навчальної роботи, яку виконують науково-педагогічні (педагогічні) працівники при організації освітнього процесу за технологіями дистанційного навчання, здійснюється відповідно до вимог чинного законодавства України та Положень ЗДМФУ. Облік та норми робочого часу здійснюється відповідно до документу «Норми часу для обліку методичної та навчальної роботи науково-педагогічних (педагогічних) працівників закладів післядипломної освіти при організації навчального процесу за технологіями дистанційного навчання» ЗДМФУ, який є додатком 1 до цього Положення.

4.4.2. За складність методичної та навчальної роботи, а також необхідність мати додаткові компетенції науково-педагогічним (педагогічним) працівникам, які забезпечують освітній процес за дистанційною формою, можуть встановлюватись додаткові надбавки, розміри яких визначаються ректором ЗДМФУ.

4.5. Викладачі дистанційного курсу можуть мати різні права та обов'язки:

- автор курсу – викладач, який розробляє, редагує та підтримує курс, консультує лікарів(провізорів/провізорів)-інтернів, клінічних-ординаторів, слухачів перевіряє та оцінює їх роботи. Автор (або автори) відповідає за якість і зміст курсу, він володіє особистим немайновим правом інтелектуальної власності на дистанційний курс.

- викладач-асистент (тьютор) – викладач, який проводить навчальну роботу у дистанційній формі, консультує лікарів(провізорів)-інтернів, клінічних-ординаторів, слухачів курсу, перевіряє та оцінює їх роботи, але не має права редагувати курс. Призначається рішенням відповідної кафедри або спільним рішенням кафедр, якщо навчальне навантаження з дисципліни закріплене за кількома кафедрами.

4.5.1. Викладачі, які забезпечують освітній процес за дистанційною формою навчання, повинні мати необхідний кваліфікаційний рівень з технологій дистанційного навчання, що підтверджується Сертифікатом (ЦДО&Т) ЗДМФУ.

4.5.2. Робочий час педагогічних та науково-педагогічних працівників, що забезпечують дистанційне навчання, для виконання навчальних, методичних, наукових, організаційних та інших робіт у поточному навчальному році не

повинен перевищувати річний робочий час відповідно чинного законодавства України про працю.

Враховуючи підвищену складність підготовки методичного та дидактичного забезпечення дистанційних курсів у порівнянні з підготовкою методичних матеріалів для інших форм навчання, зав. кафедрами за погодженням з проректором з науково-педагогічної та навчальної роботи дозволяється перерозподіляти робочий час між методичними та навчальними роботами у бік зменшення останніх.

V. Забезпечення дистанційного навчання у ННПО

5.1. Забезпечення дистанційного навчання включає такі складові: науково-методичне забезпечення; кадрове забезпечення; системо технічне забезпечення; матеріально-технічне забезпечення.

5.2. Науково-методичне забезпечення дистанційного навчання розробляють викладачі ЗДМФУ. Науково-методичне забезпечення включає:

- наукові основи дистанційного навчання для всіх напрямів підготовки, перепідготовки, спеціалізації та (або) розширення профілю (підвищення кваліфікації);
- критерії, засоби і системи контролю якості дистанційного навчання;
- єдині вимоги до навчальних планів, програм і нормативів дистанційного навчання, які відповідають державним стандартам освіти;
- дидактичне та методичне забезпечення дистанційних курсів;
- методики розроблення, апробації та впровадження дистанційних курсів;
- науково-методичні основи функціонування банку атестованих дистанційних курсів.

5.3. Кадрове забезпечення дистанційного навчання реалізується системою перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів з технологій дистанційного навчання таких категорій фахівців:

- науково-педагогічні працівники, які виконують функції викладачів, консультантів, кураторів навчальних груп, авторів дидактичного та методичного наповнення веб-ресурсів (дистанційних курсів);
- методисти, які беруть участь у організації навчального процесу, взаємодії між викладачами та слухачами в синхронному та асинхронному режимах, надають методичну допомогу при розробленні веб-ресурсів навчальної програми;
- адміністративно-керівний склад, який виконує функції керівників підрозділів та (або) керівників окремих напрямів і видів забезпечення дистанційного навчання;

- інженерно-технічний склад – фахівці з інформаційно-комунікаційних технологій, які виконують функції програмістів, веб-дизайнерів, системних адміністраторів;

Усі фахівці, які забезпечують дистанційне навчання, повинні бути атестованими і мати відповідні документи, що підтверджують кваліфікаційний рівень з дистанційного навчання. Університет забезпечує підвищення кваліфікації своїх працівників, які задіяні у дистанційному навчанні, не рідше одного разу на п'ять років обсягом не менше 108 академічних годин.

5.4. Системотехнічне забезпечення ЗДМФУ включає в себе апаратні засоби, телекомунікаційне забезпечення, програмне забезпечення, веб-ресурси навчальної програми.

- апаратні засоби (персональні комп'ютери, мережеве обладнання, джерела безперебійного живлення, сервери, обладнання для відеоконференц-зв'язку тощо), що забезпечують розроблення і використання веб-ресурсів навчального призначення, управління навчальним процесом та необхідні види навчальної взаємодії між суб'єктами дистанційного навчання у синхронному і асинхронному режимах;

- телекомунікаційне забезпечення має бути достатнім для організації навчального процесу за всіма видами навчальної діяльності з безперебійним цілодобовим доступом до веб-ресурсів; при цьому пропускна здатність телекомунікаційних каналів має забезпечувати весь контингент ННПО ЗДМФУ (гранична чисельність слухачів визначається ліцензійним обсягом) доступ до веб-ресурсів і веб-сервісів такої якості, яка необхідна для реалізації навчального процесу у синхронному та асинхронному режимах.

- програмне забезпечення включає: веб-ресурси навчальних дисциплін (програм), що необхідні для забезпечення дистанційного навчання. Вони можуть містити:

- методичні рекомендації щодо їх використання, послідовності виконання завдань, особливостей контролю тощо;

- документи планування навчального процесу (навчальні програми, навчально-тематичні плани, розклади занять);

- відео- та аудіо записи лекцій, семінарів тощо;

- мультимедійні лекційні матеріали;

- термінологічні словники;

- практичні завдання із методичними рекомендаціями щодо їх виконання;

- віртуальні лабораторні роботи із методичними рекомендаціями щодо їх виконання;

- віртуальні тренажери із методичними рекомендаціями щодо їх використання;

- пакети тестових завдань для проведення контрольних заходів, тестування із автоматизованою перевіркою результатів, тестування із перевіркою викладачем;
- ділові ігри із методичними рекомендаціями щодо їх використання;
- електронні бібліотеки чи посилання на них;
- бібліографії;
- дистанційний курс, що об'єднує зазначені вище веб-ресурси навчальної дисципліни (програми) єдиним педагогічним сценарієм;
- інші ресурси навчального призначення.

5.5. Веб-ресурси навчальної програми створюються, накопичуються, зберігаються і передаються у текстовому, графічному, аудіо- та відео-форматі або в форматах, що відповідають стандартам збереження та обміну навчальними об'єктами.

5.6. Веб-ресурси навчальної програми відповідно до педагогічного сценарію викладача можуть об'єднуватись у дистанційні курси або використовуватись як окремі елементи. Склад веб-ресурсів кожної навчальної програми визначає кафедра яка викладає навчальну дисципліну.

6. Забезпечення якості дистанційного навчання у ННПО

6.1.1. За якість післядипломної освіти, яка надається здобувачам за дистанційною формою, несе відповідальність проректор з науково-педагогічної, навчальної роботи та якості освіти та директор ННПО.

6.1.2. Контроль за якістю дистанційного навчання здійснює викладач що проводить навчання, завідувач кафедру, директорат ННПО, начальник Центру дистанційної освіти і телемедицини та якості освіти.

6.1.3. Якість дистанційного навчання у ННПО за програмами навчальних дисциплін залежить від:

- сформованості й дотримання нормативно-правової бази учасників навчального процесу;
- чіткої організації та координованості діяльності всіх підрозділів, що забезпечують навчальний процес за дистанційною формою навчання;
- якості науково-методичного забезпечення навчального процесу;
- правильного підбору та якісної підготовки кадрового складу;
- сформованості сучасного та перспективного бачення дистанційної форми навчання і його матеріально-технічного та програмного забезпечення;
- якості та доступності веб-ресурсів навчальних програм;
- якості організації навчального процесу із застосуванням сучасних технологій дистанційного навчання;
- наявності системи моніторингу у ЗДМФУ щодо якості дистанційного навчання за програмами навчальних дисциплін.

6.2. Гарантована якість дистанційного навчання в ЗДМФУ забезпечується:

6.2.1. систематичним підвищенням кваліфікації науково-педагогічних (педагогічних) працівників, адміністративно-управлінського, інженерно-технічного та допоміжного персоналу;

6.2.2. проведенням науково-методичної експертизи змістовного, дидактичного і методичного наповнення веб-ресурсів навчальної програми (дисципліни);

6.2.3. використанням ліцензованого програмного забезпечення (Office 365, MS Teams), в тому числі програмного забезпечення спеціального призначення для організації та підтримки дистанційного навчання, яке відповідає рекомендованим міжнародним стандартам;

6.2.5. здійсненням контрольних заходів щодо рівня знань, умінь та навичок, набутих лікарями(фармацевтами)-інтернами, слухачами курсів і заходів БПР під час навчання на факультеті;

6.2.6. анкетуванням всіх лікарів(фармацевтів)-інтернів, слухачів курсів та заходів БПР щодо оцінювання ними якості отриманої освітньої послуги та висвітленням результатів анкетування на веб-сайті ННПО.

7. Прикінцеві та перехідні положення

7.1. Це Положення набирає чинності після затвердження Вченою радою Запорізького державного медичного університету.

7.2. Зміни та доповнення до цього Положення вносяться шляхом затвердження Положення в новій редакції.

7.3. Після затвердження Положення в новій редакції попереднє Положення втрачає юридичну силу.

РОЗРОБЛЕНО:

директор ННПО

Юрій РЯБОКОНЬ

ПОГОДЖЕНО:

Перший проректор

Микола АВРАМЕНКО

Проректор з науково-педагогічної,
навчальної роботи та якості освіти

Світлана МОРГУНЦОВА

Керівник Центру дистанційної освіти і
телемедицини та якості освіти

Вадим ДМИТРИЄВ

Начальник юридичного відділу

Михайло РИЖОВ

**Норми часу
для обліку методичної та навчальної роботи науково-педагогічних працівників
ЗДМФУ
при організації навчального процесу за технологіями дистанційного навчання**

Таблиця 1

Методична робота

№ п/п	Вид роботи	Одиниця виміру роботи	Норма часу для обліку методичної роботи, ак. година ***	Примітка
1	2	3	4	5
1.	Розроблення (оновлення) педагогічного сценарію навчальної програми: методичних рекомендацій для слухачів щодо послідовності навчання, використання веб-ресурсів і веб-сервісів, виконання завдань, особливостей тестування, виконання практичних та лабораторних робіт тощо	1 умовний друкований аркуш	10 (5)*	
2.	Розроблення (оновлення) документів планування навчального процесу: - навчальних програм - навчально-тематичних планів	1 навчальна програма (до 72 годин) 1 навчально-тематичний план	20 (10) 10 (5)	
3.	Розроблення (оновлення) змістовного наповнення мультимедійних лекційних матеріалів, побудованих за модульним принципом	1 ак. година навчальної програми	K×10 (5)	K** - коефіцієнт складності
4.	Розроблення термінологічного словника, бібліографії	1 умовний друкований аркуш	10	
5.	Розроблення (оновлення) практичних завдань із методичними рекомендаціями щодо їх виконання	1 завдання	K×1 (0,5)	
6.	Розроблення (оновлення) сценарію віртуальних лабораторних робіт із методичними рекомендаціями щодо їх виконання	сценарій однієї віртуальної лабораторної роботи	K×20 (5)	

7.	Розроблення (оновлення) методичних рекомендацій щодо використання віртуальних тренажерів	1 комплект методичних рекомендацій	К×20 (5)	
8.	Розроблення специфікації тесту	1 специфікація	К×5 (2)	
9.	Розроблення тестових завдань	1 завдання		Визначається в залежності від складності та інших параметрів тестових завдань

1	2	3	4	5
10.	Розроблення сценарію ділової гри із методичними рекомендаціями щодо її використання	1 сценарій	–	Визначається в залежності від складності та інших параметрів ділової гри
11.	Розроблення сценарію відео-конференції, відео- записів лекцій, семінарів (дискусій)	1 сценарій, розрахований на 1 ак. годину	К×6	
12.	Розроблення (оновлення) презентації для відеоконференції	1 пакет презентаційних слайдів, розрахований на 1 ак. годину	4 (2)	

Примітки до табл.1:

* У дужках – норма часу для оновлень, обсяг яких перевищує 50% відповідного виду робіт при створенні веб-ресурсу.

** Коефіцієнт складності розроблення (оновлення) дидактичного та методичного наповнення веб-ресурсів, який коливається в межах від 1 до 3 ($K=1\div 3$), встановлюється навчальним закладом в залежності від складності виду роботи. Значення коефіцієнту К для різних видів робіт може бути різним.

*** Норма часу для обліку методичної роботи за технологіями дистанційного навчання не може бути нижчою за відповідну норму для недистанційних форм навчання, затверджену наказом ЗДМУ.

Навчальна робота

Форма навчального процесу	Вид навчального заняття	Вид навчальної роботи	Одиниця виміру роботи	Розрахункова одиниця	Норма часу для обліку навчальної роботи, ак. година	Примітка
1	2	3	4	5	6	7
Навчальні заняття	Лекція	Читання лекції у режимі відео- (аудіо-) конференції	1 ак. година	1 група*	2	Норма визначається із розрахунку 12% від загального обсягу навчального часу, відведеного для засвоєння навчальної програми (дисципліни)
	Проведення індивідуальних занять		1 ак. година	1 слухач	За нормами часу для відповідної роботи за денною формою навчання	
	Самостійне вивчення навчальних матеріалів програми (дисципліни)	Надання індивідуальних консультацій	1 ак. година	1 група	–	
	Семінар (дискусія)	Проведення семінару (дискусії) у режимі відео- (аудіо-, текстової) конференції	1 ак. година	1 підгрупа* *	2	
	Практичне заняття	Перевірка результатів виконання практичної роботи	1 робота	1 слухач	за нормами часу для відповідної роботи за денною формою навчання	
	Лабораторне заняття	Перевірка результатів виконання лабораторної роботи	1 робота	1 слухач	за нормами часу для відповідної роботи за денною	

					формою навчання	
1	2	3	4	5	6	7
	Ділова гра	Проведення ділової гри у синхронном у режимі	1 ак. година	1 підгрупа	2	Кількість слухачів у підгрупі уточнюється викладачем відповідно до педагогічного сценарію
Виконання випускної роботи		Керівництво, консультування, рецензування та проведення захисту випускних робіт слухачів, в тому числі: Надання індивідуальних консультацій Перевірка випускної роботи Прийом випускної роботи у режимі відео-(аудіо-)конференції	1 ак. година	1 слухач	за нормами часу для відповідної роботи за денною формою навчання до 10 годин	
			1 робота	1 слухач	1	
			1 робота	1 слухач	0,3	
Контрольні заходи: - вхідне, поточне і підсумкове тестування		Перевірка результатів тестування	1 пакет тестових завдань***	1 слухач	0,2	Норма часу уточнюється в залежності від обсягу тестового завдання

- усний залік (екзамен)	Надання індивідуальних консультацій напередодні заліку (екзамену)	1 ак. година	1 слухач	0,3	
	Прийом заліку (екзамену) у режимі відео- (аудіо-) конференції	1 ак. година	1 слухач	0,3	

Примітки до табл.2:

*Кількість слухачів у групі визначається деканатом, в залежності від педагогічних, технологічних та економічних аспектів організації дистанційного навчання.

**Кожна група слухачів для проведення семінару (дискусії) за необхідності ділиться на підгрупи.

***Пакет тестових завдань містить всі запитання (завдання) для одного контрольного заходу: для вхідного контролю; до частини навчальної програми (тем, модулів); до всієї навчальної програми.

Всі форми навчального процесу, види навчальних занять та види навчальної роботи, які проводяться очно при використанні дистанційної форми навчання, обліковуються за нормами часу, прийнятими для заочної форми навчання.

РОЗРОБЛЕНО:

В.о. директора ННПО

Юрій РЯБОКОНЬ

ПОГОДЖЕНО:

Перший проректор

Микола АВРАМЕНКО

Проректор з науково-педагогічної, навчальної роботи та якості освіти

Світлана МОРГУНЦОВА

Начальник юридичного відділу

Михайло РИЖОВ

Заступник ректора з кадрових питань

Наталія БАВИЦЬКА